

EGRI *FEHÉR/FEKETE*

a Ciszterci Diákszövetség Egri Osztályának hírei

Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium és Szakközépiskola *Tájékoztató a visszakapott iskolánkról*

Az évnyitón figyelemmel hallgattuk *Lévai Zsolt* igazgató úr szavait az iskola terveiről, elmúlt tanév eredményeiről. Megkértük, hogy az öregdiákok számára is – akik talán a régi Alma Matert keresik a Gárdonyi iskolában – adjon tájékoztatót a *mai ciszterci* iskoláról. Az igazgató úr készségesen válaszolt a levélben feltett kérdéseinkre.

1997. szeptember 1-jén iskolánk fenntartója megváltozott, a Ciszterci Rend lett. E rövid idő alatt is kézzelfogható bizonyítékaik vannak, hogy melyik a jobb „gazda”. A kiegészítő támogatás alapján egyértelműen megállapíthatjuk, hogy iskolánk jobb pénzügyi kondícióhoz fog jutni, mint az önkormányzati évek alatt. A hosszú évek hiányosságait nehéz lesz pótolni, de a legszükségesebbeket már elkezdtek. A tornatermünk közel három évig nem működött. Erre a tanévre a több mint 20 éves fűtésrendszer végérvényesen felmondta a szolgálatot. Ezért égetően szükség volt a tornaterem és a hozzá kapcsolódó öltözők fűtés megoldására. Ez határidőre elkészült, a beruházás összege 3 millió forint, melyet adakozásból, az 1%-os adó hozzájárulásból, valamint pályázatokból teremtetjük elő. Szükségessé vált az egész épület fűtési rekonstrukciója. Szintén saját erőből elkészítettük a terveket, melyeknek értéke meghaladja a 800 ezer forintot. Első lépésben a régi épület fűtését szeretnénk kivitelezetni. Eger város önkormányzatától szerződésben foglalt ígéretünk van arra, hogy 1998-ban 10 millió forintot utalnak át a fűtésproblémák megoldására. (1999-ben szintén várható 10 millió forint.) Továbbra is pályázunk a Környezetvédelmi Minisztériumnál.

Ebben az iskolaévben összesen 804 diák tanul a Gárdonyiban, akiknek nagyobb részük leány (74 %), ahogy ma a többi ciszterci iskolában is. A 4 évfolyamos iskolában 24 osztály működik. Részükre a régi épületben 15, az új épületrészben 9 tanterem áll rendelkezésre. Ezenkívül még 3 – kémiai, fizikai, biológiai – szakelődő-teremben, 2-2 kémiai, ill. számítástechnikai laborban tanulhatnak.

A tanulók 36%-a lakik a városban, 32 %-a pedig kollégiumokban és 31 %-a bejáró. 10-en laknak albérletben.

Az iskolában 63 állandó, ill. 7 óraadó tanár tanít.

Elkészítettük a beiskolázási tájékoztatót az 1998/99-es tanévre. Elsősorban az Egri Érsekség területéről várjuk a jelentkezőket – vallásra, nemre való tekintet nélkül. Azokat a fiatalokat várjuk, akik elfogadják a katolikus iskola szellemiségét és értékrendjét. Két tanítási nyelvű angol (*ez azt jelenti, hogy három tantárgyat angol nyelven kell tanulniuk*), speciális német nyelvi, kémia-biológia, matematika-informatika és humán tantervű gimnáziumi osztályok valamint pedagógiai szakközépiskolai osztály indítását tervezzük.

Az elmúlt tanévben érettségizettek felvételi arányszáma elérte a 70%-ot, ami országos viszonylatban is kiemelkedő. Ez is közrejátszhatott abban, hogy a minisztérium iskolánkat bízta meg az 1998-as tavaszi Országos Szakmai Tanulmányi Verseny megrendezésére.

Ezúttal is köszönjük igazgató úr részletes tájékoztatóját, és kérjük a jövőben is ossza meg velünk az iskola sikereit és gondjait

A Ciszterci Diákszövetség Egri Osztályának tisztújító közgyűlése

Szeptember 14-én tartotta Diákszövetségünk tisztújító közgyűlését a Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium és Szakközépiskola dísztermében. A közgyűlésen 43 diák-társunk mellett részt vett *dr. Kerekes Károly* OCist ny. zirci apát és *dr. Nemes Zoltán* a MCDSZ elnöke.

Dr. Kovács Endre OCist egri segédpüspök, Diákszövetségünk elnöke megnyitójában emlékeztetett arra, hogy a Rend is mindig szeptember 14-én, Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepén tartotta Nagykáptalanját. Gondoljuk a ciszterci rendi eleinkre, – mondotta – hiszen a Rend jövőre lesz 900 esztendő.

Megérhettük, hogy Egerben újból megindult a ciszterci

gimnázium – folytatta megnyitójában – és ezért mindennek előtt Istennek hálát és köszönetet mondunk. Megköszönjük mindazoknak a fáradozását, akik ezt munkálták, ebben a Ciszterci Diákszövetség munkáját.

Lassan korosodó, idősödő emberek vagyunk, akiknek több idejük jut már az imádságra. Igyekezzünk minél többet és tudatosabban imádkozni a Rend jövőjéért, különösképpen azokért a fiatalokért, akik a rendi iskolába járnak – fejezte be szavait a Diákszövetség elnöke.

Ezután *dr. Száva József* ügyvezető elnök tartotta meg beszámolóját. Előjáróban köszönetet mondott azoknak a diáktársaknak, akik az iskolánk átvételét megelőző előkészí-

Minden kedves öreg és fiatal ciszterci diáknak áldott karácsonyt és boldog új esztendőt kívánunk!

tő tárgyalásokon közreműködtek, és hozzá-járultak az önkormányzat által hozott kedvező döntéshez.

Csak vázlatosan szövegezte a Diákszövetség utolsó közgyűlése óta eltelt – közel másfél éves – munkájáról:– Emléktábla-állítás az iskolában és a templomban, hangverseny rendezése a templomtető-felújítás javára, a Millecentenárius emlékére pályázatok kiírása és átadása, részvétel az öregdiák értekezéseken és a gimnáziumi rendezvényeken, stb. Mindezekről a negyedévenként megjelenő kiadványunkból a tagok rendszeresen értesülhetnek.

Örömmel állapította, hogy a diákszövetség tagjainak száma a közgyűlés időpontjában 255 fő, vagyis az elhalálozások ellenére sem csökkent. Új jelenséggé említette, hogy az iskola diákjainak szülei közül többen is léptek be szövetségünkbe. Az elnökség foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a

Ciszterci Diákszövetség mellé társként megszervezi a Gárdonyi diákok szövetségét.

Befejezőként foglalkozott a 213. sz. Koháry István cserkészcsapat munkájával. A ciszterci cserkészcsapatok nagytábor rendezését tervezik 1998-ban a Ciszterci Rend 900 éves jubileuma alkalmából. Erre való felkészülés érdekében meg kell erősíteni cserkészcsapatunkat, amelynek létszáma az elmúlt években az érettségizett cserkészdiákok távozása következtében igencsak megcsappant. Jó lenne fiatal tanárokat bevonni a csapat munkájába– fejezte be beszámolóját diákszövetségünk ü.v. elnöke.

A közgyűlés résztvevőit köszöntötte dr. Nemes Zoltán a MCDSZ elnöke, aki beszámolt a visszakapott budai Szent Imre Gimnáziumról is.

Dr. Kerekes Károly OCist, ny. zirci apátúr tájékoztatása a Rendről

A közgyűlésen Kerekes Károly ny. apátúr tájékoztatott a Rend helyzetéről, gondjairól:

„Nyolc esztendeje, hogy elindult egy lehetőség a megújulásra. Arra a megújulásra, amely a szétszórásakor több mint kétszáz felszentelt ünnepélyes fogadalmas, tanári „bevetésre” bármely pillanatban kész rendtárral elindult az „ismerd meg hazád történetét”, vagy pedig túl a határokon „ismerd meg a biztos bizonytalanságot” útján. Mert éveken, évtizedeken keresztül egyetlen biztos jövője volt annak, aki elhagyta az országot: a bizonytalanság.

Ma 45 ünnepélyes fogadalmas tagja van a rendnek Magyarországon, ebből összesen négy az, aki már a megújulás éveiben nevelődött cisztercié és szentelődött pappá. Hét klerikusunk tanul Zircen (Klerikus: a novíciátus elvégzése után már egyszerű fogadalmat tett, de még teológiai tanulmányait folytató szerzetes.) Klerikusaink a teológia alsóbb éveit Zircen, felsőbb éveit a veszprémi egyetemre bejárva végzik. Később kerülnek egyetemre, Budapestre vagy Pécsre. A négy felszentelt közül kettő a piliscsabai katolikus egyetemen történelem illetve olasz nyelv-szakosként végzi tanulmányait. Legfontosabb törekvésünk most, hogy a teológiát maradék nélkül elvégeztetjük minden növendékünkkel, hogy belekapcsolódva így munkás életünkbe minél előbb igazi munkatársaink legyenek. Ehhez természetesen időre és nem kevés türelemre van szükség. Kissé fanyar humorral szoktam mondani: expressz baromfi nevelés lehetséges, de expressz ciszterci szerzetes nevelés nincs! Így

kapcsolódhatnak bele az iskolai munkába és régi „örhelyeink”: Baján, Budán, Pécsen, Egerben, Székesfehérváron. Mint ahogy az már több helyen el is indult. Pécsi és székesfehérvári gimnáziumunk, mint ismeretes, már eddig is „rendi fenntartási jogú” volt, az idén szeptemberben immár a budai és az egri is.

Jogilag és lényegileg már minden fontos objektumunkat visszakaptuk, amit igényeltünk. Zirci anyamonostorunkat is, bár ott még nem vettünk mindent birtokunkba. De minden a legjobb úton halad; még az apátság bazilika renoválása is.

Baján még nem vettük át „funkcióban” a gimnáziumot a csereként kapott – a réginél tágabb lehetőségeket nyújtó – épületet. Itt egyelőre, hozzájárulásunkkal a KÉSZ üzemelteti az iskolát, de olyan igazgatóval, aki szívvel-lélekkel „a mi utunkon jár”. És itt már nemcsak a nyolc osztályos gimnázium indult el katolikus módon, hanem alatta általános iskola is, sőt óvoda is. Annak ellenére, hogy kezdetben nem kis nehézségek meredtek elé... De végül is a rend ügyintézője Baja város kitüntetését kapta, és a város első embere így nyilatkozott: Igen, így kell az embert nevelni, minél korábban és minél teljesebb – keresztény – emberré; erre így büszke lehet városunk!

Hogy milyen eredményt értünk már el? *Elbizakodásra nincs okunk, de jó reménységre, sőt már hálaadásra igen. A kesergés tűnjék el. Mint szoktuk mondani: iskoláink az emlékezés várai...*”

Az Alapítvány és a Diákszövetség pénzügyei

1. Az Egri Ciszterci Rendház és Gimnázium újraindítása alapítvány – Szelényi János beszámolója

Nyitó állomány 1996. jan. 1-én **361 768 Ft**

Bevételek

– Alapítványi befizetések	117 000Ft
– Kamatbevétel	46 183Ft
Összesen	163 183Ft

Kiadások:

– Adom. a templomtető jav.-ra	305 000Ft
– Adom. az iskolának (hang. ber.)	99 800Ft
– Adminisztratív kiadások	4 819Ft
Összesen	409 619Ft

Záró állomány 1996. dec.31-én **115 332Ft**

2. Diákszövetség – Tóth Kamill beszámolója

<i>Nyitó állomány 1996. jan. 1-én</i>	125 804Ft		
<i>Bevételek</i>		<i>Kiadások:</i>	
– Tagdíj befizetések	55 500Ft	– MCDSZ tag-díjhozzájárulás	12 000Ft
– Kamatbevétel	1 909Ft	– Cserkészcsapat támogatása	5 000Ft
– Egyéb befizetések	<u>43 000Ft</u>	– Egyéb támogatás	2 000Ft
Összesen	100 409Ft	– Bank-, posta- ügyv. ktg-ek	58 632Ft
		– F/F újság (egri, pécsi)	27 840Ft
		– Emléktábla, koszorú, stb.	29 700Ft
		– Az iskola támogatása	<u>41 740Ft</u>
		Összesen	176 912Ft
<i>Záró állomány 1996. dec. 31-én</i>	49 301Ft		

A Diákszövetség új tiszttikara

A beszámoló után került sor a tiszttikar megválasztására. *Dr. Szerdahelyi Ferenc* a Jelölő Bizottság elnöke terjesztette elő javaslatát az új elnökségre, melyet a közgyűlés egyhangúan fogadott el.

Az új tiszttikar:

Örökös tiszteletbeli társelnökök:	<i>dr. Seregély István</i> egri érsek, a MKPK elnöke <i>Keszthelyi Ferenc Jeromos OCist</i> váci megyéspüspök <i>dr. Ringelhann Béla</i> ny. egy. tanár <i>dr. Kovács Endre Gergely OCist</i> egri segédpüspök, <i>dr. Kerekes Lajos</i> ny. bírósági elnök, <i>dr. Száva József</i> okl. vegyész-mérnök, kandidátus, <i>dr. Suba János</i> ny. főiskolai tanár, <i>v. Bartha István</i> ny. banki o.v., <i>Tóth Kamill</i> pü. szakember, <i>dr. Hibay György</i> jogász, <i>Oláh Gyula</i> okl. gépészmérnök, és <i>Tar József</i> közgazdász <i>v. Miskey Kálmán</i> okl. bányamérnök <i>Csák György</i> tanár
Elnöke	
Alelnök	
Ügyvezető elnök	
Titkár	
Jegyző	
Gazdasági-titkár	
Felügyelő Bizottság elnöke	
FB tagok:	
Cserkészösszekötő	
Elnökségi tag	

„Szent Erzsébet” ciszterci leánykollégium – Egerben

A szeptember elsejével visszacapott – eddig Ady Endre nevét viselő – kollégium névadó ünnepsége és megáldása volt Szent Erzsébet ünnepén november 19-én. Ez a kollégium az öregdiákok számára elég ismeretlen, hisz bennünk erről az épületről a régi „rendházkép” él, ahol tanáraink laktak. Megkértük ezért *Mozsgai Tádé OCist* atyát, aki a kollégium vezetője is, szóljon a házi ünnepségről és mondjon egy pár szót a Szent Erzsébet Kollégiumról.

„Szent Erzsébet kötényében a legenda szerint rózsát találtak. A ti szívetekben szolgáló jóság legyen, mert abból kell adakoznotok jövőző családoknak, gyermekeiteknek, unokáitoknak...” Így kezdte *Juhász Ferenc*, az Érseki Szent József Kollégium igazgatója a Szent Erzsébet kollégium „névadó ünnepségét”, 153 kollégista leány, a nevelő testület és néhány meghívott vendég előtt. Az ünnepségen az egri társkollégiumok vezetői és Diákszövetségünk részéről Száva József is részt vettek. Aztán szenteltvíz hullt az izléses Szent Erzsébet szoborra, majd a ház megáldása következett: „lakjék benne boldogság, isteni áldás, derűs öröm, szeretet és egészség. Távozzék innen a gonosz lélek ártalma, minden gonosz viszálykodás. Lakjanak itt a békesség angyalai...”

Egy 4.-es kollégista leány hegedűszóval kedveskedett Szent Erzsébetnek, egy másik Szent Erzsébet dicséretét mondta el (egyik nevelőtanár írása), egy harmadik Szent-Gály Kata „Erzsébet” című versét adta elő. Felcsendült az egész közösség ajkán a 300 éves ének: „Szent Erzsébet asszony életéről...” A Zsolozsmáskönyv himnuszát szavalta egy lány: „Vigadj boldog Pannonia”, majd Szent Pál Szeretet himnusza után *Mikolai Vince* a Szeminárium rektora – végeredményben ő is „diákothon-igazgató” – szólt a kollégium és a leányok felelőségéről. Schütz Ünnepi dalával zárta az énekkar a szerény ünnepséget. Utána a kollégium vezetője mondott köszönetet. Majd az ünnepi vacsora következett.

A kollégiumunk egyébként nem túl nagy, de sem bővíteni sem szűkíteni nem tudjuk. Szűkíteni csak a rendház javára lehetne, ha egy nagy stúdiótermet vennénk el, de akkor 48 gyerek nem tudna hol tanulni. (Egyszer természetesen ezt a nehézséget is meg kell majd oldanunk, mert reménykedünk abban, hogy több ciszterci atya is lesz Egerben.) 158 gyereket tudunk elhelyezni, jelenleg 150-en vagyunk. 14 hálószobánk van. Ez a következő hetekben talán leolvad 13-ra és ezzel egy második kis stúdiótermet nyerünk a négy nagy mellé.

Hat nevelőtanár teljesít szolgálatot, akiknek egymás közt és velem igen jó a kapcsolatuk. Mindent megbeszélünk egymással: nélkülük semmit nem rendelek el. Ez a tanári közösség igen jó kis katolikus gárda.

És a keresztény nevelés a kollégiumban? – Természetesen néhány kívülálló kevésnek találja, de én egyelőre nem akarok „lóugrásokban” galopponni, hanem – a sakknál maradván – csak lépésenként, mint a „gyalog”. Ez most a következőket jelenti: hálóként heti egy alkalommal közös esti ima (a többi napon jusson eszünkbe, hogy magukban is tudnak imádkozni), és csoportonként havonta egyszer jönnek hétköznaponként a reggel 7 óras

szentmisére templomunkba. Ezen most már énekelnek 1-1 éneket. Adventben csütörtökönként és hálóként adventi koszorú köré gyűlnek imádkozni-énekelni. Az esti imádkozásokat ők állítják össze a nevelőtanáraik segítségével. Ezeket az imádkozásokat nagyon szeretik.

A mindig előforduló nehézségekről, sokszor nagyon súlyosokról – csőtörés, egy-egy gyerek „törése” – nem számoltam be. Szent Erzsébet asszony segít majd ezeket megoldani. Ő segítse a nevelőtanárokat, hogy szent magyar asszonyokká tudják nevelni a leányokat, segítse a leányokat, hogy merjenek és akarjanak keresztényekké lenni! – fejezte be ismertetését Tádé atya.

Tanáraim voltak – *Deáki tanár úr visszaemlékezései*

A nyár folyamán, nem sokkal halála előtt küldte el írását Sándor atya, amelyben egri diákkori tanáira emlékszik vissza. Deáki (Döfler) Sándor 1922–24-ben a VII–VIII. osztályt végezte iskolánkban, mint ciszterci papnövendék (kisciszter).

Szalay Gábor, azaz „Szőri”

Mikor rá gondolok nagyon nehéz egy emberben együtt látni a görög tanárom, hosszabb ideig gyóntató atyám és szinte gyermeteg emberkét.

A katedrán ült; mi csak egy törékeny, sűrű feketehajú szemüveges gubancot láttunk belőle, de annál meglepőbb volt: erős hangok törtek ki belőle, a tanító vagy fegyelmező szavak. Feddésében teljesen eredeti kifejezéseket használt. Ha ez nem volt elegendő, két tenyerével csapott a katedrára. Ha egy padban ülő szóváltását észrevette, „Mit szocorognak, mint kiszolgált szódásüvegek?!”

A háború idején egy vizsgára szabadságot katoná sehogya sem boldogult írásbelijével. Már egy negyedóra volt hátra, mikor kiment WC-re, és utána elkészült a feladatával. Szőri megkérdezte tőle, melyik fegyvernemhez van beosztva? A felelet: A gyorstüzélszékhez. – Mindjárt gondoltam – teszi hozzá Szőri megbocsátóan mosolyogva.

Bár én nem szoktam puskázni, mégis megtörtént a következő eset. Írásbeli dolgozatban görögből magyarra kellett fordítani kb. 15 sort. Megbirkóztam volna vele magamtól is, de egri növendék-elődeinktől elég sok maradt ránk. Többek közt fölismertem, hogy fordítandó görög szöveg magyar fordítása is meg van az örökölt görög-könyvben. Nem vesződtem tovább, hanem – a kísértés nagy volt – egykettőre kiírtam ciszter diákelődöm mellékelt füzetéből. Hát „Szőri” számított puskázókra, és tudatosan kihagyott két sort a fordítandó szövegből, és én ilyesféle csapdára nem is gondoltam.

Borzasztóan bántott a leleplezés, mert különben jó jegyet kaptam volna rá. Szőri annyiban volt elnéző irántam, hogy csak áthúzta a dolgozatomat. Nem írt rá jegyet. Én másnap elmentem hozzá, és a valóságnak megfelelő szövegezéshez még egy bocsánat-kérést is hozzátettem.

Mint gyóntatóm érdekesen adta föl az elégtételt. A gyóntást megelőző és az azt követő ünnep imáiból kellett egyet-egy e breviáriumból elmélkedve elimádkoznom. Jámberságát annyira megbecsülték, hogy szobája ajtaja előtt többször együtt álltam pl. Péteri püspökkel.

A főoltárnál ritkán engedték misézni. Mert jámborsága némi aggályossággal párosult. Ő a purifikáló papokhoz tartozott, azaz azzal hosszabbította meg szentmiséit, bár néha az átváltoztatás szavait is megismételte. A „hoc est enim corpus meum” hoc-jába is többször belefogott. A kehely purifikálását nyelvvel is végezte: a kehely belsejében. Később a kápolnában misézett, és nehéz volt oly ministránst találni, aki nem neveti el magát. Az egri földrengéskor éppen hogy elérte a sekrestyeajtót a főoltárnál elmondott szentmiséje után, mikor a főoltár fölötti terrakotta szoborcsoport a főoltárra zuhant. Ha ott éri, biztosan halálra zúzta volna.

Szalay Gábor rajongásig szerette szüleit, különösen édesanyját, akinek életnagyságú olajfestménye függött cellája falán. A gramofonján sokszor lejátszatta annak kedves lemezét: „Mit ér nekem a márkiság?” Szülei halála után, ha tehetette kijárt a temetőbe, és többszörösen, könnyezve körüljárta sírjukat. Sok időt töltött ott és beszélgetett velük.

Evetovics Kunó vállalta az öreg Szőrivel való törődést; Gábor bácsi özöngyálának nevezte. Érdekes, hogy az egyébként magába gubózott ember jól érezte magát, ha Kunó Budapestre hozta. A tömegben elvesztette szinte mumifikált voltát.

A háború alatt az óvóhelyre kellett lemennie, a lefelé menés közben a lépcsőkön összevissza tört. Mikor nagy nehezen járt tudott, az egri rendház, mint tehertételtől úgy szabadult meg, hogy Zircre küldte. Holott ott is bőven akadt öreg menekült. Úgy tudom ott halt meg.

Kovács Demjén tanár úr

Érdekes jelenség volt galambösz hajával, pirospozsgás arccal. Szigorúsága látszatát keltő tanárkodását időnként leleplezte szelid mosolya. Ha az ember a rendházba belépett, a derűs lépcsőház alján már vidám kanári csicsérgés fogadta. Az ő emeleti szobája egyik sarkában állott egy 10 kanarit befogadó, mennyezetig magasodó madárkalitka. Hogy jól érezzék magukat ez aranyos szárnyasok, a rácsra épült fészkek és az egész napot kitöltő kanári koncert igazolta.

Külön kedves epizódként emlékezem meg névnapjának szerzetestársai részéről való megünnepléséről. Ő ugyan kérte, hogy szokjanak le e számára fárasztó és költséges vacsora utáni köszöntéséről. De hiába. Ez, mikor egri kisciszter voltam, így folyt le: (Mi – kisciszterek – nem vettünk részt benne.) Az igazgató-házfőnök, Werner Adolf – később zirci apát – vezetésével a rendtagok lementek a zeneszertárba. Ki-ki választott magának, főleg a fűvös zeneszerszámok közül egyet. Aztán megindult a menet az ünnepelthez. Ha nem tévedek, Werner Adolf a nagy szárnykürtöt vitte. Magától érthetődik, hogy nem egy nyitányt adtak elő, hanem ki-ki tudója képessége szerint csalt ki hangot a kürtből, trombitából, fuvolából, stb. Hogy Kovács Demjén tiltakozása ellenére se akadályozta meg e komikus ünneplést, az biztos. Pedig bezárhatta volna szobája ajtaját. De mikor a jóságos perjel úr is részt vesz e melegszívű komédiában...

Unger Barnabás

Az egri rendházban elég sok „tanár úr”, régi típusú rendtag akadt. Hallani sem akartak szerzetesi reformról. A zsol-tárok ciszter-stílusú éneklése szerintük „koldus ének” volt. Ezek közé tartozott Unger tanár úr is, aki németen kívül jól

beszélt franciául. Ezek délutáni sétájukat ezüsthagymás sétabotjukkal rendszerint a főutcán végezték.

Minket növendékeket csak egy félig nyitott ajtó választott el ciszter tanáruinktól, akik nem sokat törődtek velünk, még prefektusunk Tóth Ágoston sem. (Dombi Márk és Balassa Brúnó nem tartozott a reform-ellenes irányzathoz.)

A tanári kar étkezése egyidejűleg folyt le a miénkkel. Néha el-eljutott némi beszédfoszlány hozzánk. Unger tanár úr nevetése is, amit mi „homéri kacajnak” neveztünk.

Több tréfa és tréfás dal keletkezett az Egerből Putnokra vivő kisvasútról. Ezek közül egyet ide írok, mert ezt ő többször elénekelt, és hangos kacajjal ismételte utolsó két sorát:

Hajdanában nem volt vasút;
egy napig is eltartott
Egerből Putnokra az út
Most már a kis vasút fut velünk...
felülünk az éjjelire
és máris ott vagyunk

Nem hiteles szövegem, de a befejezésre jól emlékezem.

Később, utolsó találkozásunkkor már nem nevetett. Aggódva kérdezte tőlem: Mi lesz a Renddel? Ő is idekerült Pannonhalmára, és itt halt meg.

A Szent Bernát Gimnáziumban tanítottak

Nyolc tanárunk él, akik Szent Bernát Gimnáziumban tanítottak – írtuk a Veni Sancte-i számunkban. De mindjárt korrigálnunk is kellett, mivel lapzártá után értesültünk Deáki Sándor tanár úr haláláról. A mostani számunkban Oltai tanár úrról kell ugyanezt írunk, aki október 14-én hunyt el Egerben.

És még egy korrekció... Tárkányi László (39) és Székely Tamás (39) diáktársaink hívták fel figyelmünket, hogy dr. *Divinyi Mihály* tanár úr, aki 1935–37 között tanított iskolánkban, Budapesten él.

OLTAI RUDOLF

Oltai Rudolf 1912. október 30-án született Bileken a mai Bosznia Hercegovinában. A családnak 1918-ban Magyarországra kellett menekülnie. Kecskeméten telepedtek le. Itt végezte iskoláit, a római katolikus leányiskolában érettségizett. Felfigyeltek a szertorna terén elért eredményeire. E területen országos délkerületi bajnokságot is nyert. A Testnevelési Főiskolán tanult, ahol 1937-ben szerzett diplomát. Állami ösztöndíjjal az USA-ban az Ohio állambeli Springfieldben, az ottani Witterberg College-ban egy évet tanult. Hazajövet 1938 – 40 között az egri Szent Bernát gimnáziumban tanított, majd az egri Érseki Felsőkereskedelmi iskolában, illetve annak jogutódjában az Alpári Gyula Közgazdasági Szak-középiskolában volt tanár nyugdíjazásáig. 1959-ben magyar nyelv és irodalomból, 1961-ben angolból szerzett újabb diplomát. (Az 1997. szept. 12-i Heves Megyei Hírlap „Mindig a diákokért munkálkodott” cikke alapján)

A Heves Megyei Hírlap 1997. szeptember 10-i számában képes híradás jelent meg Oltai Rudolf tanár úrról, akinek 1938/39 évben gimnáziumunk volt az első tanári állomása. Sajnos csak még egy esztendeig tanított intézetünkben, mert v. Szabó Ferenc (Szabó Franci), aki előzőleg már nyugdíjaztatni akarta magát, mégsem ment penzióba, tovább tanított, így Oltai tanár úr számára nem volt állandó megbízású tanári állás, és elment az Érseki Felsőkereskedelmi Iskolába.

Rudi bá' nagyon kedves tanárunk volt. A mi intézetünkben működése két évben ösztönösen megszerettük, tiszteltük, hiszen tőlünk, akkori VI–VII-es gimnazistáknál

korban sem állott messze és amellet kitűnő lelkes tanár, vívómester, sítrénerünk volt és az első évétől kezdve cserkésztszünk a Koháry csapatnál.

Akik még élünk és emlékezhetünk az 1938-as karácsonyi vakációban tartott sítáborunkra, és ott a mindig jókedvű, mindig segíteni kész kitűnő sport- emberre és tanárra. A behavazott Bükkben, a Bálvány csúcsa alatti vén fenyves sarkában megsimuló tanyákon, a Csurgói őrházban együtt ültünk a kályhából kivillogó tűz fényében Wáger – Vajk – parancsnok úr, Lénárt János bácsi, a keristák Eszterházy csapatának parancsnoka, akinek három fia együtt szántotta velünk a behavazott lejtőket, meg természetesen Rudi bá'.

Éjszakánként ugyanúgy vállalták a kályhák táplálását, mint ahogy mi is váltottuk egymást; nappal együtt építettük a domboldal alig egy méteres „dobbantóját” hóból, hogy együtt örüljünk, ha sikerül jó lendülettel erről a minisáncunkról 3-4 métert „repülni”. Együtt siklottunk libasorban az orgonáló fenyevesek alatt és egyformán nehéz szívvel hagytuk magunk mögött az őrházat, amikor letelt a vakáció és elindultunk a szilvásváradai állomás felé.

Máskor fehér vívó plasztronban tűnik elém a Tanár úr, amikor délutáni sportköri órákon a kardvívást gyakoroltatta velünk. Egyenként külön is vívott valamennyiünkkel, így készített fel a házi versenyekre. Emlékszem, már a második éve tanultunk vívni tőle és kezdtük hinni, hogy jól engedelmeskedik már a kard kezünkben, amikor egyszerre azt

éreztek, hogy a vele folytatott vívó lecke során hiába igyekeztünk a megszokott módon háritani vágásait, csak úgy záporoztak mellényünkön a tusok. Amikor látta meglepett és egyre gyengülő védekezéseinket, letette a sisakot és elnevette magát: „Hát nem vettétek észre, hogy gyakorlás közben bal kezembe vettem át a kardot, azért volt olyan szokatlan a vívásom!” – azután együtt nevtünk a cselen és megtanultuk, hogy aki az életben kiáll vívni, legyen felkészülve minden váratlan eseményre.

Mosolyogva, fiatalon, szeretettel tanított. Így maradt meg az emlékünkben és ilyennek láttuk, amikor 1996-ban az 55. éves találkozókon meleg baráti tekintettel nézett végig az igencsak megcsappant létszámú osztályunkon a katedráról.

(Dr. Hibay György)

.....

Találkozóink 1997-ben

(második rész)

64 évesek - (1925-1933) találkozójáról dr. Kállay György diáktársunk számolt be:

Kb. tíz évvel ezelőtt úgy határoztunk, hogy mindaddig, amíg jártányi erőnk engedi minden évben június hó utolsó hetében Egerben összejövünk. Akkor még viszonylag elég szép számban vettünk részt ezeken a találkozókon

Az idén, június 26-án ugyanaz a hét diáktárs találkozott Egerben, mint a múlt évben. A még élő tíz diáktárs közül hárman jelezték, hogy sajnos nem tudnak részt venni a találkozón. Ketten saját komoly betegségük miatt nem jöhettek, a harmadiknak pedig a felesége volt olyan egészségi állapotban, hogy nem lehetett egész napra magára hagyni. A két beteg társunk közül az egyiket, dr. Czeglédi Józsefet nemrég temették el Egerben.

Június 26-án reggel tíz óra után futottunk össze a Széchenyi utcán a mozi előtt. Ide mi pestiek érkeztünk elsőként. Néhány perccel később jött az Egerben lakó Pápai András (Maxi), akinek különösen megörültünk, mert ő a múlt évi találkozó alkalmával súlyos betegség és műtete után bizony nagyon leromlott kondícióban volt. Most pedig a 85. évében teljesen visszafiatalodott, testileg-lelkileg kiegyensúlyozódott, életvidám ember benyomását keltette. Teljesen egyéni kissé fanyar humorra is helyreállt. Szóval a régi, igazi Maxi állt előttünk.

Aztán hamarosan megérkezett Bartók Jancsi, s végül befutott Szegedről a Csenkey család. Csenkey Pistával eljött felesége és mérnök fia. Mint rendszeren máskor is velünk tartott Simon Pisti felesége is. Így tehát a három vendéggel együtt összesen pont tízen voltunk. Ezek a percek természetesen a viszontlátás örömeinek jegyében zajlottak. Örültünk annak is, hogy az elmúlt esztendő meglehetősen magas

életkorunk ellenére sem hozott semmi különösebben kedvezőtlen változást sőt ellenkezőleg, mint említettem Pápai Maxi esetében örvendetes gyógyulásról számolhattam be. Így röviden, jó kedéllyel megtárgyalva a mögöttünk hagyott esztendő, felmentünk a Primusz udvarra, ami persze már nem udvar, mert a falát lebontották és a régi udvar helyén bokrokkal, padokkal díszített kis tér keletkezett. Tizenegy óráig itt beszélgettünk és főleg fotóztunk.

Tizenegy órakor Bartók János plébános rövid, meghitt misét celebrált. Mise után átvonultunk a Primusszal szemközti igen barátságos kis étterembe. A sörözéssel egybekötött ebéd alatt azután nagyon kedélyes hangulat alakult ki. A beszélgetés tárgya lényegében akörül mozgott, ki hogyan élte meg, hogyan vészelte át a hátunk mögött álló mozgalmas, izgalmas, veszélyekkel, buktatókkal teli kalandos XX. évszázadot. Két elvesztett világháború, kétfajta fasizmus, negyven évi kommunista terror, bizony sok volt egy generáció számára. Az pedig, hogy nekünk hetünknek úgy sikerült ilyen magas életkort megérnünk csakis két tényezőnek köszönhető: egyik az isteni Gondviselés, a másik pedig a Ciszterci Gimnáziumban nyert stabil karakter és világnézet, ami a legsötétebb, legzavarosabb és viharosabb körülmények között is biztos utat mutatott az átlábaláshoz. Itt még fotóztunk egy sort, majd széteszlottunk és egy kis városnézés után újból a vasútállomáson találkoztunk és mi pestiek megint csak egyazon vonattal érkeztünk vissza Budapestre. A találkozón részt vett osztálytársak: *Bartók János* (Demecser), *Csenkey István* (Szeged), *Farkas András* (Bp.), *dr. Kállay György* (Bp.), *dr. Kopál Tibor* (Bp.), *Pápai András* (Eger), *Simon István* (Bp.).

Felhívás!

Kérjük a kedves diáktársainkat, hogy a mellékelt csekken az 1998 évi tagdíjat szíveskedjenek befizetni, hogy támogathassuk iskolánkat, a Rendet és mindenkinek küldhessük újságunkat.

A 213-asok nyári tábora Rózsaszentmártonban

Július 9-én érkezett a 213.sz. Koháry István cserkészcsapat a Mátraalján elterülő, festői szépségű faluba Csák György tanár úr csapatparancsnok-helyettes vezetésével.

A csapatot meleg szavakkal fogadta a falu plébánosa Hubay József esperes, aki nagylelkűen felajánlotta a plébánia épületét szálláshelyül. A szentmiseken is mindennap részt vehettünk.

A tábor ünnepélyes megnyitóján az öregcserekszek is megjelentek.: dr. Száva József és v. Miskei Kálmán

hajnani cserkészélményeiket felelevenítve mondtak el néhány érdekes, mulatságos történetet. Arra is felhívták figyelmünket, hogy a cserkészletben kapott útravalók a mai napig kitartottak, és életükben nagy segítséget nyújtottak számukra. A megnyitót megtisztelte jelenlétével Kovács Endre püspök atya is, aki diákkorában maga is aktív cserkész volt

A következő napokon különböző vetélkedők, versenyek, kirándulások és túrák követték egymást. A résztve-

vők kisebb csoportokban tájékoztató, növény- és gombafelismerési, műveltségi, valamint biblikus- és egyháztörténeti kérdésekben mérheték össze tudásukat. Nem maradt ki a programból a helytörténet sem.

Az idő elrepült. Vasárnap este lobbant fel a búcsú-tábortűz. Hétfőn szentmise után megkezdődött a sátorbontás, pakolás. Véget értek az együtt töltött vidám napok, de a Tűz nem alszik ki szívünkben.

Enyedi Ferenc 3c.

Cserkészélet(em) az egri ciszterci gimnáziumban

Győri Iván (47) USA-ban élő diáktársunktól kaptuk e kedves írást, aminek örömmel adunk helyt újságunkban.. Érdekes időszakot ölel fel, amire a „fiatalabb” öregdiákok is szívesen gondolnak vissza. – Írását 2 részletben közöljük.

1940 őszén kezdtem a második osztályt, akkor lettem cserkész. Vágyódva nézegettem azokat, akik már jelöltek voltak. Nekem – vidéki létemre – meg kellett vámi szüleim választást, lehetek-e? Végül megjött az igenlő válasz, már mehettem „Nagy Laci” üzletébe megvásárolni az egyenruhát, felszerelést. Sok felkészülés és tanulás után végül is elérkezett a pillanat a nagyudvaron, a fogadalomtétel. Koroncai Ádám vezényszavára felsorakozott a csapat, szemben velük mi, újoncok. Parancsnokunk, Vajk tanár úr, aki egyúttal osztályfőnökünk is volt, engem bízott meg egy beszéd elmondásával. Előléptem. „Parancsnok úr, kedves fiúk! – kezdtem. És ekkor rövidzárlatot kaptam, nem láttam, nem hallottam, csak lélegezni tudtam. Nem tudom mennyi ideig, de nagyon hosszúnak tűnt. Végül mégis megszólaltam: „Kérjük vegyenek fel minket a csapatba.” Ádám vigasztalni akart a végén: „Ha nem tartottál volna olyan sok szünetet, azt hittem volna ilyen rövid volt a beszéded” Így lettem a *Turul* őrs tagja. Az őrsvezetőnk Lieszkovszky Gyuszi (Pufi) lett, aki nagy szakértelemmel és komolysággal vezette az őrsöt. Pázmándy Pista volt a helyettes őrsvezető, Zelei Jóska az énekes. A gyűlések igen érdekesek voltak. Ezekről cserkészfüzetet vezettünk, amit Gyuszi rendszeresen ellenőrzött és a *Turul* őrs pecsétjével lebélyegzett bírálata szigorú volt. A foglalkozásokon a cserkészélettel kapcsolatos tanuláson kívül sokat játszottunk. Számomra legérdekesebb a Kim-játék volt. Az asztalra helyezett 25 – 30 tárgyat egy percig nézhettünk figyelmesen, majd emlékezetből meg kellett nevezni őket. Legtöbbször Hreblay Iván nyert. Az őrs tagjai mind vidékiek voltak. (Egyszer megkérdeztem of. urat, miért? Miért voltunk mi a helybeli fiúktól így elkülönítve? Azt válaszolta, hogy nyáron – mikor mi nem vagyunk Egerben – sokszor kell cserkész munkára kérni a fiúkat, és sokkal jobb volt, ha egy teljes őrs jöhetett.)

Nagyon szerettük az őrsi kirándulásokat. Sokszor bebarangoltuk a Várhegy, Eged, Síkfőkút környékét. De legjobban a Bervai Cserkészparkot szerettük, ahol legtöbbször

éjszakáztunk is. Egyik alkalommal – ezúttal Sziklai Pista volt a segéd őrsvezető – Pufi egy szép kirándulásra vitt bennünket a Bervából. Irány Szarvaskő. De az út a szőlők között vezetett és mi bizony nem tudtunk ellenállni a szebbnél szebb fürtöknek és hol jobbra, hol balra léptünk be a tőkék közé. Egyszer csak ordítást hallottunk. (A szavakat nem akarom megismételni!) Oroszlán Szarvaskőn? Á, de-hogy. Jött a csősz! „Irány a községháza. Majd én beviszem magukat! Mit gondolnak?” És így tovább... Bevallom megijedtünk, már intők, rovíók, sőt még a kicsapás is megjelent a szemünk előtt, mire Gyuszi, aki a sor végén jött, halkán előreszólt: „Add tovább: futólépés!” Ezt a parancsot nem kellett kétszer mondani. Teljes sebességgel előre! Így aztán a csősz bácsi – igaz borzasztó szitkozódás közepett –, de lemaradt. Mert szegény egyik lábára hibás is volt. De nem is nagyon erőltette az üldözést. Mi meg tartottuk a futólépést egészen a Berváig. Sejtettük azért, hogy még nincs vége a szüretnek. Így aztán a parkot környező bokrok és vetés között párosával örködtünk minden világtáj felé. Én Szommer Pistivel vigyáztam a kukoricásban. Egyszer csak pont a mi irányunkból feltűnik a kerülő. Fedezve szaladtunk a cserkészházba és innen Sziklai Pista vette át az irányítást. Elébe ment az öregnek. Jó napot kívánt neki, de aztán hallgathatta a panaszokat. A bácsi elmondta, hogy „így” nem lehet szőlőt „szedni”, hiszen a lábnyomok mind meglátszanak a frissen kapált földeken, és őt meg elcsapják a szőlősgazdák, hogy nem vigyáz a termésre. Pista mondta neki, hogy a parancsnokkal most nem tud beszélni, mert senki sincs csak ő, de holnap jön egy őrs kirándulni, ha esetleg vissza akar jönni..., és adott neki egy doboz cigarettát. Másnap dél körül megint jött a csősz bácsi. Olyan finom szőlőt hozott, amihez ritkán jut az ember, és annyit, hogy alig bírtuk megenni.

A cserkészélet legszebb része nekem a nyári tábor volt. Évvégén nagy lelkesedéssel készültünk a táborba, ami 41-ben Felsőtárkányon, a Varróháznál volt. Jókedvvel, tréfálkozva indultunk neki a menetelésnek. Felnémeten jobbra át

és irány Tárkány. Nem komoly, mondogattuk. Hiszen közel látszik a templom tornya, nem lehet messze. Csak mentünk, mentünk, egyre fogyó lelkesedéssel. Hosszú időbe telt, mire észrevettük, hogy a tárkányi templomnak van egy különös tulajdonsága: akármennyire közeledsz is, mindig ugyanolyan távolinak látszik. Erre csak akkor jöttünk rá, mikor már a templom előtt meneteltünk és hirtelen valóságos

méretűvé vált. Azért csak odaértünk. A felszerelést az érseki kisvasút hozta, ideértve a hátizsákunkat is, azaz abban volt minden ennivalónk. Of. úrnak volt két szalonnás kenyere, azt vágta fel apró darabokra és osztotta szét közöttünk. Sejtethető mekkora jutott egynek-egynek...

(folytatjuk)

hírek...hírek...hírek...

- **EZ ÉV ŐSZÉN IS VOLTUNK VÁCOTT...** A hagyományos kirándulásra november 19-én került sor diáktársunk *Keszthelyi Ferenc* OCist váci megyéspüspök meghívására. Rekord létszámban – 35-en, köztük több feleség is – jelentünk meg, volt 33-ban érettségizett öregdiák és volt 54-ben végzett „fiatal”. A kedves fogadás után a püspöki rezidenciáról átsétáltunk a gyönyörűen felújított szemináriumba, amelyet a püspök úr személyes kalauzolása mellett ismerhettünk meg. A baráti látogatás ebéddel fejeződött be, amelyen *dr. Kállay György* a társaság szeniorja mondott köszönetet a szíves vendéglátásért, a családias együttlétért. A jó hangulatot emelte operaénekes diáktársunk – *Bordás György* – remek előadása *Révész Amadé* OCist, volt tanárunk bordalaiból.
- **CISZTERCIEK** címmel reprezentatív formájú könyv jelenik meg decemberben, térképpel, 48 oldal szöveggel és 64 oldalon 130 gyönyörű színes képpel a Ciszterci Rend alapításának 900 éves jubileuma alkalmából. Bemutatja a Kárpát-medencében azokat az apátságokat, rendházakat, plébániákat és iskolákat – összesen 53 helyet –, ahol az első alapítástól (Cikádor 1142) napjainkig ciszterciek imádkoztak és dolgoztak. Az előszót *Zakar Polikárp* OCist., zirci apát, a szöveget *Hervai F. Levente* OCist írta. – Kapható lesz a cisztercieknél. Ára 2200 Ft.
- **A CISZTERCI ALAPÍTVÁNYUNK** a SZJA 1% -ából 18 729 forinttal részesedett – köszönet érte az adózó diáktársainknak, akik az 1%-ot az alapítványunkra irányították. Tekintve, hogy az új adóbevallási időszak már megint közeleg, aki teheti, **most is ajánlja fel az 1%-át** az alábbi adószámot feltüntetve:

Ciszterci Alapítvány Eger 19134934 – 1 – 10

- **MOLNÁR JÓZSEF** festőművész diáktársunk 75. születésnapja alkalmából rendezett kiállítás megnyitóján, szeptember 17-én jó pár egri öregdiák vett részt Budapesten. Együtt ünnepelhettük a fiatalos, mindig oly szerény, ma is alkotó diáktársunkat és élvezhettük a számunkra is élményt nyújtó, remek alkotásait. Isten sokáig éltesse születése napján!
- **ÚJ HEVESI NAPLÓ** legújabb, októberi számában több diáktársunk, *Kapor Elemér*, *Farkas András*, *Renn Oszkár* írásait is olvashatjuk.
- **PYRKER JÁNOS LÁSZLÓ** egri érsek (1772–1847) halálának 150. évfordulója alkalmából emlékünnepe volt az egri Líceumban. Ő volt az Egri Bazilika építője, az ország első magyarnyelvű tanítóképzőjének alapítója, a Szépművészeti Múzeum képanyagának megalapozója, és nekünk még illik tudnunk, hogy Pyrker János *ciszterci szerzetes* volt.

H A L O T T A I N K

Oltai Rudolf középiskolai tanár életének 85. évében október 19-én hunyt el Egerben. Temetésén a volt tanítványok nevében *dr. Kerekes Lajos*, diákszövetségünk alelnöke mondott búcsúzó szavakat. (*Oltai tanár úrról bővebben e számunkban olvashatunk*)

Dr. Kádas István a Diákszövetség Pécsi Osztályának ügyvezető elnöke, aki az egriekkel mindig jóbaráti kapcsolatot tartott, októberben hunyt el Pécsen. Október 9-i temetésén az MCDSZ részéről *dr. Nemes Zoltán*, a szövetség elnöke búcsúztatta. Az egri osztályunkat a temetésen *Oláh Gyula* képviselte.

Diáktársaink, akiknek halálhíréről értesültünk:

Dr. Czeglédi József (1933) – Eger,

Dr. Órs Félix (1944) – Sopron,

Ambrus László (1947) – Eger

Requiescant in pace!

Ha közölnivalód lenne, légy szíves írd meg vagy telefonáljál Wolsky Agenor, 3300 Eger, Kertész u.34. tel.:(36) 317 420 ill. Oláh Gyula, 1114 Budapest, Bartók Béla út 25.III.5/A. tel.:(1) 186 2295 – címére.

Az Egri FEHÉR/FEKETE karácsonyi számát Oláh Gyula állította össze